

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 682

**Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu
ve 32 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti
Devleti Resmî Armasının Belirlenmesi Hakkında
Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu
(2/2549)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2549 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Genel Gerekçesi5
- Madde Gerekçeleri5

• Anayasa Komisyonu Raporu7

• Muhalefet Şerhleri.....11

• Teklif Metni.....14

• Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmî Armasının Belirlenmesi” hakkında kanun teklifimiz ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

14.08.2014

<i>Zeynep Armağan Uslu</i>	<i>Zelkif Kazdal</i>	<i>Suay Alpay</i>
Şanlıurfa	Ankara	Elazığ
<i>Öznur Çalık</i>	<i>Halide İncekara</i>	<i>Orhan Atalay</i>
Malatya	İstanbul	Ardahan
<i>İhsan Şener</i>	<i>Osman Çakır</i>	<i>Ali Ercoşkun</i>
Ordu	Düzce	Bolu
<i>İsmet Uçma</i>	<i>İsrafil Kışla</i>	<i>Erol Kaya</i>
İstanbul	Artvin	İstanbul
<i>Sevde Bayazıt Kaçar</i>	<i>Nurcan Dalbudak</i>	<i>İlknur Denizli</i>
Kahramanmaraş	Denizli	İzmir
<i>Tülay Selamoğlu</i>	<i>Ülker Güzel</i>	<i>Gülray Samancı</i>
Ankara	Ankara	Konya
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Cem Zorlu</i>	<i>İsmail Güneş</i>
İstanbul	Konya	Uşak
<i>Ahmet Erdal Feralan</i>	<i>Mustafa Baloğlu</i>	<i>Gökçen Özdoğan Enç</i>
Nevşehir	Konya	Antalya
<i>Cengiz Yavilioğlu</i>	<i>Hüseyin Bürge</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>
Erzurum	İstanbul	Bolu
<i>Gülray Dalyan</i>	<i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i>	<i>İdris Şahin</i>
İstanbul	Niğde	Çankırı
<i>Aydın Bıyıklioğlu</i>	<i>Necdet Ünüvar</i>	<i>Mehmet Muş</i>
Trabzon	Adana	İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR

(2/2549)

ESAS	Anayasa Komisyonu
TALİ	Dışişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Devlet armaları her ülke için, o ülkenin bayrağından sonra sahip olduğu en temel sembollerindendir ve ülkelerin saygınlığına katkı sağlayan unsurlar arasında yer alır. Uluslararası siyasette de hali hazırda resmi aktör olan tanınmış iki yüz üç (203) devlet mevcut olup, bu iki yüz üç (203) devletin, yüz doksana üçü (193) Birleşmiş Milletler üyesidir. Uluslararası sistemde yer alan iki yüz üç (203) devletten; Türkiye Cumhuriyeti ve Dominik Cumhuriyeti dışındaki geri kalan iki yüz birinde (201) ilgili yasal düzenlemelerle belirlenmiş ulusal bayraklarının yanı sıra ulusal armalar mevcuttur. Söz konusu ülkelerde kamu kurum ve kuruluşlarının tamamı aynı ortak armayı bir kurumsal görünürlük unsuru olarak kullanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ise resmi kurumsal görünürlük açısından önemli bir unsuru olan arması henüz mevcut değildir. Osmanlı İmparatorluğu'nca kullanılan Osmanlı Arması Saltanatın ilgası ve Cumhuriyetin ilanı ile kaldırılmış olup, 1927 yılında "Türkiye Arması" tesisi yönünde çalışmalar yapılmış, ancak sebebi açıklanmaksızın resmîleştirilmemiştir. Bu durum birçok platformda ülke temsili açısından eksikliklere de neden olmaktadır.

Bilhassa Türkiye Cumhuriyeti gibi köklü bir devlet geleneğine yüzyıllardan beri sahip olan bir devletin ulusal ve uluslararası tüm platformlarda, tüm kamu tüzel kişilikleri tarafından resmen ortak şekilde kullanacağı Armasının belirlenmesi devletin kurumsal kişiliğine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin çağ açıp çağ kapamayı da içeren, insanlığa önemli katma değerler sunmuş olan medeniyet geçmişi, tarihi ve kültürel mirasının hazine niteliği göz önünde bulundurulmuş, Devlet Aramızın olmasının milli şura imgeleme üzerinden sağlayacağı katkıya dikkat edilmiş ve "Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmî Armasının Belirlenmesi Hakkında Kanun" teklifi oluşturulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle Teklifin amaç ve kapsamı düzenlenmektedir. Teklif ile Türkiye Cumhuriyeti Devletin resmî armasının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Komisyon kurulması ve bu Komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle Komisyonun üye sayısı, Komisyon üyelerinin ve başkanının seçimine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Komisyonun teşkilinde siyasi parti gruplarına eşit sayıda üyelik verilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle, Türkiye Cumhuriyeti Devletin resmî armasının belirlenmesi partiler üstü bir mesele olarak kabul edilerek, Devletin resmî armasının belirlenmesi amacıyla kurulan Komisyonunda, tüm partilerin eşit sayıda üye ile temsili amaçlanmaktadır.

Madde 3- Maddeyle Komisyonun görev süresi üç ay olarak belirlenmiştir. Bu sürenin ilk iki ayı resmî armanın belirlenmesi amacıyla yapılacak ön hazırlık çalışmalarına ayrılması son bir aylık sürede ise Komisyonca belirlenecek yeterli sayıda uzmandan oluşan çalışma grubu tarafından armanın tasarımının tamamlanması öngörülmektedir. Armanın tasarımına ayrılan çalışma süresi bir kereye mahsus olmak üzere bir ayı geçmemek üzere uzatılabilecektir. Bu süre kesin süredir. Maddenin 2, 3, 4 ve 5'inci maddelerinde Komisyonun çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir. Bu düzenlemeler uyarınca, Komisyonun görevlendireceği uzmanlardan oluşan çalışma grubunca hazırlanan arma tasarısı, Komisyonunda oylanarak kabul edilmesi halinde bir rapora bağlanacaktır.

Madde 4- Maddeyle Komisyonun toplantı ve karar yeter sayısına ilişkin hükümler sevk edilmektedir. Komisyon gündeminin belirlenmesi yetkisi Komisyon Başkanına verilmektedir.

Madde 5- Maddeyle Komisyonun resmî arma önerisini içeren raporunun, Genel Kurulda görüşülme usulü düzenlenmektedir.

Madde 6- Maddeyle özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve görüşleri alınan akademisyen ve diğer uzmanların tespiti ve istihdamlarının, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirileceği düzenlenmektedir.

Madde 7- Maddeyle Komisyonun çalışma usul ve esaslarını düzenleyen bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmaktadır.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

Madde 9- Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

19/1/2015

Esas No: 2/2549

Karar No: 13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 16 Aralık 2014 tarihinde tali olarak Dışişleri Komisyonu, esas olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu ve 32 milletvekilinin “Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmi Armasının Belirlenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2549)”, Komisyonumuzun 14 Ocak 2015 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Toplantımıza Teklif sahipleri adına Sayın Zeynep Armağan Uslu ve Adalet Bakanlığından yetkililer katılmıştır.

Teklifle; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde görev süresi üç ay olarak belirlenen bir komisyon kurulması ve bu komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Komisyonun görev süresinin bir sefere mahsus bir ay uzatılabileceği öngörülmektedir. Komisyonun siyasi parti gruplarınca eşit sayıda verecekleri üyelerden oluşması, toplantı yeter sayısının üye tam sayısının dörtte üçü; karar yeter sayısının ise hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu olması esası getirilmektedir. Komisyonun resmi arma önerisini içeren raporu hakkında Genel Kurulda genel görüşme açılması, görüşmenin tamamlanmasının ardından tasarının Genel Kurulun onayına sunulması, kabulü halinde belirlenecek resmî armanın Resmî Gazete’de yayınlanması düzenlemeleri Teklifte yer almaktadır.

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu, toplantıyı açış konuşmasında, 1927 yılında Osmanlı Tuğrasının kaldırılmasından sonra Devleti temsil edecek bir armanın kalmadığını, dünyada 203 ülkeden 201’inde arma olduğunu, Dominik Cumhuriyeti ile birlikte ülkemizin armasının bulunmadığını, bunun bir ihtiyaç olduğunu söylemiştir. Konunun partiler üstü bir mesele olduğuna dikkat çeken Kuzu, Teklifle Devletin resmî armasının oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde eşit temsile dayalı bir Komisyon oluşturulmasının amaçlandığını belirtmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçilmeden genel gerekçe okunmuştur.

Teklif sahipleri adına birinci imza sahibi Zeynep Armağan Uslu, milli kimliği tanımlayan iki unsurun bayrak ve arma olduğunu belirterek Türkiye Cumhuriyetinin cisimleşmiş iki unsurdan birinden yoksun olduğunun altını çizmiştir. Cumhuriyetin ilanıyla Osmanlı arması ilga edilmiş, Mustafa Kemal Atatürk’ün teklifiyle arma konusunda çalışmalar başlamış, ancak hayata geçirilememiştir. Devletin arması olmamasını bireyler, kurumlar hayata dokunan bir şekilde yaşamaktadır. Pasaportların üzerinde, büyükelçiliklerin girişinde, kurumlarda ve daha pek çok alanda Devleti simgeleyen bir armaya ihtiyaç duyulmaktadır. Köklü tarihsel ve kültürel geçmişi olan bir Devlet olarak bu durumun devamı doğru ve savunulabilir değildir. Geçmişin ve şu andaki halin kodlarını taşıyan, kapsayıcı bir sembol üzerinden kendisini tanımlayan bir Devlet olmak tabiidir. 24. Dönem parlamenterleri bu düzenlemeyi gerçekleştirmelidirler. Teklifin yasalaşması halinde eşit temsil esasıyla kurulacak Komisyon, büyük bütünün tercih ve beğenilerinin ortaya konmasını sağlayacaktır. Bu amaçla hizmet alma imkânı sunulmuştur. Yarışma açılması, uzmanlar, sanatçılar, bilim adamlarından yararlanılması söz konusu olacaktır.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde Komisyon üyelerimizce şu görüşler dile getirilmiştir.

- Günümüzde çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarınca forslar, armalar kullanılmaktadır. Görüşülmekte olan konu ciddiyetle bakılması gereken bir konudur. Devletin arması; mazisiyle ilişkili, halini ortaya koyan ve geleceğe yön veren bir bakış içinde olmalıdır. Gelecekteki hedefler çıkarılmalı; kültür ve medeniyet değerleri armada yer almalıdır. Armayı belirlemek üzere oluşturulacak Bilim Komisyonunda tarihçiler, konuyla ilgili bilim adamları, sanatçılar, işin ehli insanların ortaya koyduğu değerler katkıda bulunmalıdır. Bu nedenle Teklifin bir alt komisyonda değerlendirilmesi doğru olacaktır.

- Genel anlamda gerekçeye katılmamak mümkün değilse de bir siyasi grup şu anda Komisyonunda temsil edilmemektedir. Atatürk başta olmak üzere Cumhuriyeti kuran tüm unsurlar ve üniter yapıyı tartıştırmayacak bir arma oluşturulmalıdır. Siyasi kimliklerin ötesinde ortak paydayı göstermelidir. İlelebet payidar kalacaksak çok ayrıntılı çalışma yapılmalıdır. Armada esas sembol Atatürk olmalıdır.

- Teklifin zamanlaması doğru olmamıştır. Teklif yasalaşsa dahi öngörülen sürecin genel seçimlerden önce tamamlanması mümkün olmayacaktır. Müşterek, herkesi kucaklayan, her kesimi temsil eden bir arma için ortak teklif verilebilirdi. Önemli gündem maddeleri Anayasa Komisyonunda görüşülemezken seçimlere beş ay kala bu iş için toplanılmaması gerekirdi. Siyasi, sosyal, kültürel, terör meselesi gibi konulara çözüm üretmek yerine suni gündem maddesi yaratılmaktadır.

- Cumhurbaşkanlığı forsuyla ilgili Teklif İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir. Doğru olan bu Tekliflerin birlikte görüşülmesidir. Bu Kanunun çıkmasıyla mevcut Cumhurbaşkanlığı Forsu zımnen ilga edilmiş olacaktır. Teklifle öngörülen düzenlemeye göre süreç; iki siyasi partinin arma hakkında karar vermesiyle sonuçlanacaktır. Belli bir bölümün isteği gerçekleşecektir. Kararda da nitelikli çoğunluk aranmalıdır.

- İyi niyetle, samimiyetle hazırlanmış, önemli, değerli ancak olabilir gözükmeyen bir çalışma söz konusudur. Köklere dönüş, milli değerlere sahip çıkma sevindiricidir. Mutabakat olmadıkça oluşturulan arma tartışılacaktır. Akim kalmaması gereken bir çalışmadır. Görüşmeler bu nedenle ertelenmeli ya da Teklif geri alınmalıdır. Devam edilmesi söz konusu ise mutabakat sağlamaya yönelik tedbirler alınmalıdır. Konu siyasilerce değil ilim adamlarınca tartışılmalıdır.

- Cumhurbaşkanlığı forsunun kutsiyeti yoktur. Kanun konusu değildir. Konuyla ilgisi yoktur. İstenildiği taktirde değişmesi mümkündür.

- Resmi armamızın olmaması bir eksikliktir. Temiz, iyi niyetle çıkılmış bu çalışmaya şüphe ile yaklaşılmalıdır.

- Arma konusunda bir ihtiyaç ya da boşluk söz konusu değildir. Devletin kullandığı halkın benimsediği ay - yıldız vardır. Devletin de sembolüdür. Başka sembol aramak gereksizdir. Anayasa ya da Bayrak Kanununda ay - yıldızın Devletin de sembolü olduğu yazılabilir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra Alt Komisyon kurulması önerisi oya sunulmuş Komisyonumuzca kabul edilmemiştir.

Teklifin maddelerine geçilmesi oya sunulmuş ve Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi üzerindeki görüşmelerde; düzenlemenin Anayasanın 1 inci maddesine aykırı olduğu ifade edilmiştir. Komisyonun adının olmaması da bir eksiklik olarak söylenmiştir. Anayasa'da geçen Türkiye Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk Devletinden hangisinin kullanılacağına tartışılması gerektiği belirtilmiştir. Madde Komisyonumuzca kabul edilmiş ve Başkanlığımıza verilen redaksiyon yetkisi çerçevesinde anlamı korunarak yeniden yazılmıştır.

Teklifin 2 nci maddesi verilen bir önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir. Bu önerge ile komisyon üye sayısı metinden çıkarılmıştır. Eşit temsil ve üç üye bildirme esası korunmuş, Komisyona Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının; yokluğunda siyasi parti gruplarının sırasıyla başkanlık etmesi öngörülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının oy hakkı olmayacağı özellikle vurgulanmıştır.

Teklifin 3 üncü maddesi çalışma süresinin bir ay yerine iki ay uzatılması yönündeki sözlü önerinin benimsenmesi suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin 4 üncü maddesinin görüşülmesi sırasında sözlü bir önerinin benimsenmesi suretiyle karar yeter sayısı üye tamsayısının salt çoğunluğu olarak belirlenmiş; Teklifin hizmet satın almayı düzenleyen 6 ncı maddesi “Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir” şeklinde yazılarak maddeye dördüncü fıkra olarak eklenmiştir. Kamu İhale Kanununun dışına çıkılmasının doğru olmayacağı, Komisyona en ufak şaibe, gölge düşmemesi gereği üyelerimizce ifade edilmiştir. Maddede sehven dört olarak yazılan fıkra üçüncü fıkra olarak yazılmıştır. Madde belirtilen değişiklikler doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 7, 8, 9 uncu maddeleri 4 üncü maddede yapılan değişiklik doğrultusunda 6, 7, 8 inci maddeler olarak görüşülmüş ve Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin görüşülmesinden sonra tümü ve Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmesi oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>İdris Şahin</i>	<i>İsmet Su</i>
İstanbul	Çankırı	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatoş Gürkan</i>	<i>Zelkif Kazdal</i>	<i>Gökcen Özdoğan Enç</i>
Adana	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Bayraktutan</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>İsmail Aydın</i>
Artvin	Aydın	Bursa
(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Canan Candemir Çelik</i>	<i>Adem Yeşildal</i>	<i>Nevzat Korkmaz</i>
Bursa	Hatay	Isparta
		(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Ali Özgündüz
İstanbul
(Muhalifim,
muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Faruk Bal
Konya
(Muhalifim,
muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Mustafa Hamarat
Ordu

Üye
Ali Aşlık
İzmir

Üye
Mehmet Şandır
Mersin
(Muhalifim,
muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Hilmi Bilgin
Sivas
Üye
Fatih Çiftci
Van

Üye
Rıza Mahmut Türmen
İzmir
(Muhalifim,
muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Ebubekir Gizligider
Nevşehir

Üye
Yahya Akman
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

Sömürgeci devlet geleneği olan ve sömürülen devletlerin, sömürgeci devletleri taklit etmesiyle yaygınlaşan devlet arması geleneği, ülkemizde yakın zamanda tartışma konusu olmuştur. Cumhuriyet'in kuruluşu aşamasında Osmanlı Devleti ve Halifeliğe ait amblem ve sembolleri kaldırıp, ay yıldızlı al bayrağı bağımsızlığın ve Cumhuriyet'in sembolü yapan başta Mustafa Kemal Atatürk ve TBMM, başkaca bir armaya gerek görmemiştir. İlerleyen yıllarda arma konusunda çalışmalar yapılsa da armaya ihtiyaç duyulmaması nedeniyle yeni bir arma belirlenmemiştir. Türkiye, gerek yurtdışı temsilciliklerinin girişinde gerek pasaport kapaklarında elips şekil içinde bayrağımızda yer alan ay yıldızı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin arması olarak kullanılmaktadır. Başka bir ifadeyle bugün için böyle bir toplumsal ya da bürokratik-diplomatik ihtiyaç bulunmadığı gibi, bunun tarihi gerekçesi de yoktur.

Ülkemizde ekonominin kötüye gittiği, işsizliğin sürekli arttığı, yolsuzluk ve rüşvetin resmi olarak aklanmaya çalışıldığı, sosyal patlamaların tırmandığı, ifade hak ve hürriyetlerinin daraltıldığı, basın üzerinde baskının arttığı, dış politikanın iflas ettiği bir dönemde, kaç-ak bir saraydan yönetilen devletin arma ihtiyacının ne derece öncelikli olduğu kamuoyunun malumudur. Üstelik Anayasa Komisyonu, 2015 Milletvekili Genel Seçimleri yaklaşırken, dünyada nadir örneği görülen, 12 Eylül rejiminin kalıntısı, temsilde adaletin ve dolaylı olarak demokrasinin önündeki önemli engellerden olan yüzde 10'luk seçim barajını görüşmesi gerekirken, devlet arması tartışmalarına girmesi yasamanın toplum ihtiyaçlarından uzaklaşması olarak yorumlanmaktadır.

Halkın ilk kez Cumhurbaşkanı'nı seçtiği tarihten bugüne yaşanan gelişmeler, ülkemizin “Türk tipi Başkanlık” adıyla tek adam yönetimine kaydığının işaretidir. Bu durum, yönetsel uygulama ve işlemlerin haricinde, kendini semboller üzerinde de göstermektedir. Hukuka aykırı olarak yapılan, başka bir ifadeyle kaçak statüde bulunan bir devasa saray, bu saray içinde “padişahlık” dönemi uygulamalar, her gün iş kazalarında yurttaşları ölen ülkemizde “itibar” ismiyle sunulmaktadır. Yapılması düşünülen yeni devlet arması, bu zihniyet ile birleştiğinde bir “sultanlık tuğrası” biçimine gelebilme olumsuzluğunu taşımaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün, Millî Mücadele'nin son günlerinde, Eylül 1922'de İzmir'deki bir seyahatinde çekilen fotoğrafında tespit edilen ortasında güneş ve çevresinde tarihte kurulmuş 16 Türk Devletini sembolize eden yıldızların bulunduğu armayı taşıyan fors da tıpkı Çankaya Köşkü gibi açık hedef haline gelmektedir.

Bu bağlamda, Cumhuriyet felsefesinden gittikçe uzaklaşan bir yapının, toplumsal ihtiyaçlardan uzak taleplerine bir yenisi eklenmiş; Türk Bayrağı üzerindeki ay yıldız devlet arması olarak kullanılmaktayken devlet armasının olmadığı iddiasıyla yasa teklifi hazırlanmıştır. CHP'li Anayasa Komisyonu üyeleri olarak, toplumsal ihtiyaçlardan uzak ve Cumhuriyet felsefesinden uzaklaşma belirtileriyle birleştiğinde kuşku uyandıran bu yasa teklifine muhalifiz.

Ali Özgündüz

İstanbul

Rıza Türmen

İzmir

Uğur Bayraktutan

Artvin

MUHALEFET ŞERHİ

Devletlerin ve milletlerin mazisi, hâli ve atisi vardır.

Türk milleti 5 bin yıllık tarihi boyunca, dünyanın çok önemli coğrafyalarında çok uzun süreler hükümran olmuş, çağ açan, çağ kapatan büyük zaferlere imza atmış, adını tarihe altın harflerle yazdırmıştır. Devletler ve imparatorluklar kurumuştur. İlimde, sanatta, fende insanlığa önemli hizmetler sunmuştur. Milli ve manevi değerleri Türk Kültür ve Medeniyetini yaratmıştır. Bunun yanı sıra, ağır bedeller ödemiş, çok büyük acılar yaşamıştır.

Türk Milletinin bu değerleri, evrensel insanlık değerlerine önemli katkısı olmuştur.

Türk Milleti tarihi derinlik içinde yarattığı değerlerin devlet olarak son halkası Türkiye Cumhuriyetidir.

Devlet Arması, Millet ve Devlet olarak geçmişteki ve şimdiki gücümüzü ve kudretimizi zafiyetimizi ve sorunlarımızı birlikte değerlendirerek, gelecekteki hedeflerimizi ortaya koymalıdır.

Türk milletinin yarattığı kültür ve medeniyet değerleri insanlık evrensel değerlerine yansımıştır. Bu kültür ve medeniyet değerlerimizin tespiti gerekmektedir.

Türk Milletinin, ilme, fenne ve sanata yansıyan değerlerimizin tespit edilmesi gerekmektedir.

Devlet ve Millet olarak tarihte iz bırakan önemli olayların tespit edilmesi gerekmektedir.

Bu Komisyon üyelerinin işi değildir. Bunu tespit edecek bir **Bilim Kurulunun** oluşturulması icap ederdi.

Bilim Kurulunun tarihi derinlik içinde belirlediği armaya yansıtılması gereken; Türk Kültür ve medeniyet değerlerinin, Türk Milletinin yaşadığı ve tarihin akışına damga vuran önemli olaylar ile kurduğu devletler ve imparatorlukların hangi sembollere ve nasıl dönüştürüleceğinin tespiti icap eder.

Bu da Komisyon üyelerinin işi değildir. Bunu tespit için bir **Sanat Kurulunun** oluşturulması icap ederdi.

Bu kurulların Teklif metnine yansıtılması ve Teklif metnindeki eksikliklerin ve yanlışların giderilerek Devlet Arması Kanununun TBMM’nde oybirliği ile kabul edilebilecek şekilde olgunlaştırılması için Teklif Alt Komisyon’a havale edilmeliydi.

Alt komisyon, Türk milletinin, Türk devletlerinin kültür ve medeniyet eserlerinden insanlık evrensel değerlerine yansımış olanlarını tespit etmek üzere çalışacak bilim adamlarından oluşacak **Bilim Kurulunun** ve **Sanat Kurulunun** teşkili için çalışma yapmalıydı.

Teklif kanunlaştığı takdirde kurulması düşünülen Komisyonun adı belirlenmeli ve **çalışma usul ve esasları** düzenlenmeliydi.

Ancak halis niyetlerle ayrıntılı olarak Anayasa Komisyonunda ortaya koyduğumuz bu düşünceler, Anayasa Komisyon’un AKP’ne mensup üyelerinin oyları ile reddedilmiştir.

Bu sebeple;

Milliyetçi Hareket Partinin Devlet Arması Kanun Teklifi hakkındaki genel düşünceleri aşağıda sıralanmıştır.

1. Devlet Arması; **ebed müddet devlet** ilkesini yansıtan **milli** bir değer olmalıdır.
2. Devlet Arması; tarihi derinlik içinde Türk Milletinin değerlerini yansıtmalıdır.

3. Devlet Arması; Türk Devletin kuruluş felsefesiyle, Cumhuriyetin temel nitelikleriyle hesaplaşma anlayışında olmamalıdır.

4. Devlet Arması; Türk Bayrağı ve Cumhurbaşkanlığı Forsu gibi Devletin ve Milletın vazgeçilmez sembollerinin alternatifi olmamalıdır.

5. Devlet Arması; iktidar partisinin ve liderinin propaganda aracı olmamalıdır.

6. Devlet Arması; AKP Hükümet'inin PKK terör örgütü ile yaptığı müzakerelerde, Türk Milletinin hükümranlılık ve milli hâkimiyet değerlerinin paylaşılması amacını gütmemelidir.

7. Devlet Arması; BOP'si kapsamında Türk Milletini tarihi çizgisinden ayırarak, küresel güçlerin belirlediği sınırlara hapsedmemelidir.

Bu düşünceyle Anayasa Komisyonunun çoğunluk görüşüne ve Komisyon Raporuna muhalifiz.

Faruk Bal
Konya

Süleyman Nevzat Korkmaz
Isparta

Mehmet Şandır
Mersin

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ
ZEYNEP ARMAĞAN USLU VE 32
MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ (2/2549)

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ RESMÎ
ARMASININ BELİRLENMESİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesidir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir Komisyon kurulması ve bu Komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi bu Kanunun amacıdır.

Komisyonun oluşumu

MADDE 2- (1) Komisyonun üye sayısı on ikidir. Siyasi parti grupları tarafından bu Kanunun yayımını takip eden on beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Komisyon üyeliği için üçer aday bildirilir. Komisyon üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

(2) Komisyon Başkanı, komisyon üyeleri tarafından oyçokluğu esasına göre seçilir.

Komisyonun çalışma süresi, görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Komisyonun görev süresi üç aydır. Bu sürenin ilk iki ayı resmî armanın belirlenmesi amacıyla yapılacak ön hazırlık çalışmalarına ayrılır. Son bir aylık sürede Komisyonca belirlenecek yeterli sayıda uzmandan oluşan çalışma grubu tarafından armanın tasarımı tamamlanır. Gerekğinde armanın tasarımına ayrılan çalışma süresi biray geçmemek üzere uzatılabilir.

(2) Komisyon gerektiğinde uzmanlık alanları itibarıyla alt komisyonlar kurarak çalışabilir.

(3) Komisyon, göreviyle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteyebilir ve belge alabilir.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ RESMÎ
ARMASININ BELİRLENMESİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî armasının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir Komisyon kurulması ve bu Komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesidir.

Komisyonun oluşumu

MADDE 2- (1) Komisyon; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, yokluğunda her siyasi parti grubunun sırasıyla Başkanlığında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin bu Kanunun yayımını izleyen onbeş gün içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirecekleri üçer adaydan oluşur. Komisyon üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

Komisyonun çalışma süresi, görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Komisyonun görev süresi üç aydır. Bu sürenin ilk iki ayı resmî armanın belirlenmesi amacıyla yapılacak ön hazırlık çalışmalarına ayrılır. Son bir aylık sürede Komisyonca belirlenecek yeterli sayıda uzmandan oluşan çalışma grubu tarafından armanın tasarımı tamamlanır. Gerekğinde armanın tasarımına ayrılan çalışma süresi iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

(2) Komisyon gerektiğinde uzmanlık alanları itibarıyla alt komisyonlar kurarak çalışabilir.

(3) Komisyon, göreviyle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteyebilir ve belge alabilir.

(Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu ve 32 Milletvekilinin Teklifi) (2/2549)

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 4- (1) Komisyon, üye tamsayısının dörtte üçü ile toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

(2) Komisyon gündemi Başkan tarafından belirlenir.

(4) Komisyon, ön hazırlık çalışmaları kapsamında resmî armanın belirlenmesi amacıyla konuyla ilgili akademisyen ve diğer uzmanların katılımıyla toplantılar yapar.

(5) Komisyonun görevlendireceği uzmanlardan oluşan çalışma grubunun hazırladığı arma tasarısının Komisyonca kabul edilmesi halinde resmî arma önerisi bir rapora bağlanır.

Resmî Armanın Kabulü

MADDE 5- (1) Komisyon, resmî arma önerisini içeren raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

(2) Komisyonun raporu hakkında Genel Kurulda genel görüşme açılır.

(3) Komisyon raporu üzerindeki genel görüşmenin tamamlanmasının ardından raporda yer alan arma tasarımı Genel Kurulun onayına sunulur. Armanın Genel Kurulca kabul edilmesi hâlinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî arması belirlenmiş olur ve bu karar Resmî Gazete’de yayımlanır.

Hizmet satın alma

MADDE 6- (1) Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 4- (1) Komisyon, üye tamsayısının dörtte üçü ile toplanır ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

(2) Komisyon gündemi Başkan tarafından belirlenir.

(3) Komisyon, ön hazırlık çalışmaları kapsamında resmî armanın belirlenmesi amacıyla konuyla ilgili akademisyen ve diğer uzmanların katılımıyla toplantılar yapar.

(4) Komisyonca münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda mütalaa ve hizmet satın alma işleri Başkanlık Divanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

(5) Komisyonun görevlendireceği uzmanlardan oluşan çalışma grubunun hazırladığı arma tasarısının Komisyonca kabul edilmesi halinde resmî arma önerisi bir rapora bağlanır.

Resmî Armanın Kabulü

MADDE 5- (1) Komisyon, resmî arma önerisini içeren raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

(2) Komisyonun raporu hakkında Genel Kurulda genel görüşme açılır.

(3) Komisyon raporu üzerindeki genel görüşmenin tamamlanmasının ardından raporda yer alan arma tasarımı Genel Kurulun onayına sunulur. Armanın Genel Kurulca kabul edilmesi hâlinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin resmî arması belirlenmiş olur ve bu karar Resmî Gazete’de yayımlanır.

(Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu ve
32 Milletvekilinin Teklifi) (2/2549)

Uygulanacak içtüzük

MADDE 7- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Uygulanacak içtüzük

MADDE 6- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

